

EL LLENGUATGE

La ràtzia

En el sistema gràfic del català es presenten casos de duplicació de gairebé totes les consonants. Hi contribueixen l'ús de cert dígrafs, com *ss* i *ll*, i la formació de mots nous per mitjà de prefixos, que ha originat algunes coincidències esporàdiques i diverses assimilacions habituals. Observem, en la sèrie següent, com són poques les consonants que no hi figuren amb cap cas de duplicació gràfica: *subbranquial*, *accident*, *addició*, *suggerir*, *llop* i *il·lustre* (l palatal i l geminada, respectivament), *commoure*, *innoble*, *proppassat*, *carro*, *pressa* i *positiònic*. (Trobem també la coincidència *tt* en el mot *ditologia*, terme usat pels lingüistes). Un mínim coneixement del nostre consonantisme basta a indicar clarament que les coincidències *jj*, *qq*, *vv* i *xx* són pràcticament impossibles.

Quant al grup *ff*, fou normalment escrit pels nostres autors antics, especialment en els mots que emmanllevaven al llatí, però la llengua moderna s'ha alliberat del tot d'aquesta inútil reminiscència etimològica. Avui només podem trobar *ff* en algun mot estranger, encara no incorporat al nostre cabal lèxic, però cal recordar que mots com *bufet* o *afidàvit*, que algú encara s'entesta a escriure «buffet» i «affidàvit», figuren ja inclosos, des de fa més de mig segle, al nostre Diccionari normatiu amb la grafia normalitzada.

Resta, però, el grup corresponent a l'última lletra de l'alfabet, és a dir, *zz*. Tothom sap que el trobem en el mot *jazz* i els seus composts, si bé avui molt usuals, considerats encara mots estrangers, que hom no ha cregut convenient d'adaptar, de moment, a la nostra morfologia. (El derivat *jazzistic*, usat per alguns en lloc del grup determinatiu *de jazz*, no deixa d'ésser una creació arbitrària). Però en mots que podem considerar ja plenament catalans no trobem mai el grup *zz*. I no és sinó en textos poc acurats en què, a causa de la influència de la grafia del mot castellà o del francès, trobem encara sovint la forma *ràzzia*. Aquest mot, que significa «incursió en un territori enemic per robar o destruir», és d'origen àrab i sembla que ens pervingué a través del francès. Però en els arabismes del català la coincidència *zz* s'ha resolt normalment en el grup *tz*, com en els mots *atzar*, *atzavara* o *atzagaia*. Anàlogament, doncs, «razzia», es resolgué en *ràtzia* que és l'única ortografia correcta i la que figura a tots els diccionaris.

Albert Jané